

การวิเคราะห์การใช้ “เหตุการณ์เทียบ” ในข่าวการแสดงคอนเสิร์ต
ในประเทศไทย ของนักร้อง ไมเคิล แจ็กสัน 1993 ที่ปรากฏใน
หนังสือพิมพ์

นางสาวสุปัญญา อนันตฤดี

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2540

ISBN 974-633-320-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ANALYSIS OF THE UTILIZATION OF PSEUDO-EVENTS IN THE NEWS ON
MICHAEL JACKSON CONCERT IN THAILAND 1993 AS APPEARED IN
NEWSPAPERS**

MISS SUPANNA ANANTARURDEE

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

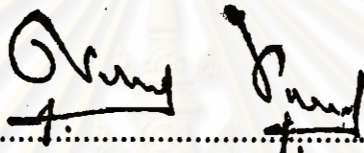
1997

ISBN 974-633-320-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การใช้ “เหตุการณ์พิเศษ” ในช่วงการแสดงคอนเสิร์ต
ในประเทศไทย ของนักร้อง ไมเคิล แจ็กสัน 1993 ที่ปรากฏใน
หนังสือพิมพ์

โดย นางสาวสุปัญญา อนันตฤติ
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดมหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

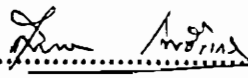

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โทธีแก้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมบูรณ์ อนันตฤติ : การวิเคราะห์การใช้ 'เหตุการณ์เทียม' ในข่าวการแสดงคอนเสิร์ต
ในประเทศไทยของนักร้องไมเคิล แจ็กสัน 1993 ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ (Analysis of
the utilization of Pseudo-events in the news on Michael Jackson
concert in Thailand 1993 as appeared in newspapers) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์, 128 หน้า. ISBN 974-633-320-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบและเนื้อหาข่าว รวมทั้งวิเคราะห์วิธีการ
นำเสนอเนื้อหา 'ข่าว' ที่เป็น 'เหตุการณ์เทียม' ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงประจักษ์นิยม วิธีการ
ศึกษาที่นำมาใช้ คือ การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท รวมทั้งสัมภาษณ์
บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับข่าว โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงการศึกษา คือ ช่วงก่อนการแสดงคอนเสิร์ต
ช่วงการแสดงคอนเสิร์ต และช่วงหลังการแสดงคอนเสิร์ต

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบและเนื้อหาข่าวที่ถูกใช้มากที่สุดทั้ง 3 ช่วงเวลา คือ รูปแบบข่าว
หน้า 1 และภาพข่าว โดยหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพเสนอรูปแบบข่าวหน้า 1 ร้อยละ 55 ภาพข่าวร้อยละ 22
และหนังสือพิมพ์เชิงประจักษ์นิยม เสนอรูปแบบข่าวหน้า 1 ร้อยละ 38 และภาพข่าวร้อยละ 33 ส่วนเนื้อหา
ข่าวซึ่งโดดเด่น ประเด็นข่าวทั้ง 12 ประเด็น ที่ถูกนำมาทำเป็นเหตุการณ์เทียมผ่านการพาดหัวข่าวหน้า 1
โดดเด่น ความสำคัญของคอนเสิร์ต บัตร สถานที่ ความสำคัญของนักร้อง ความซัดแย้ง มาตรการความ
ปลอดภัย สภาพอากาศ การเลื่อนคอนเสิร์ต การข่มขืนเด็ก ความสำเร็จของงาน และกิจกรรมการกุศลที่
เกี่ยวกับเด็ก นอกจากนี้ ยังพบว่า ประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ ความซัดแย้ง
ขณะที่หนังสือพิมพ์เชิงประจักษ์นิยมจะใช้เรื่อง ความสำคัญของนักร้อง เป็นส่วนใหญ่

ส่วนวิธีการนำเสนอเนื้อหาข่าว พบว่า วิธีการหลักที่หนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทนำมาใช้ คือ
ภาษาที่ใช้พาดหัวข่าว และภาพข่าว ผ่านรูปแบบข่าวหน้า 1 โดยมีการนำเรื่องขนาดของภาพข่าวมาใช้
เพื่อสร้างคุณค่าของข่าวให้ 'น่าสนใจ' และสร้างความต้องการให้ผู้อ่านติดตามอย่างใกล้ชิด หนังสือพิมพ์
ทั้ง 2 ประเภท ใช้ภาพทั้งแบบ long shot และ medium shot เป็นส่วนใหญ่ เพื่อสร้างความรู้สึกใน
ลักษณะที่ผู้อ่านเป็นผู้สังเกตการณ์และผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิติกร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C650740: MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: PSEUDO-EVENTS / NEWS

SUPANNA ANANTARURDEE : ANALYSIS OF THE UTILIZATION OF PSEUDO-EVENTS IN THE NEWS ON MICHAEL JACKSON CONCERT IN THAILAND 1993 AS APPEARED IN NEWSPAPERS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. GRIRGGIAT PUNPIPUTT. 128 pp. ISBN 974-633-320-8

The objectives of this analysis are to investigate patterns and contents of the news of both quality and popular newspapers, and analyze the methods how they present the pseudo-events. Data collection was carried out through content analysis including interviews of people involved in the news reporter. Besides, this study divides into 3 parts; the pre-event periods, the performance periods and the post-event periods.

The results are as follows:-

The most frequent patterns utilized all of the period studies are front pages as well as photographs. Quality newspapers present 55% of front pages and 22% of photographs while popular newspapers present 38% and 33% respectively. For the contents, there are 12 subjects of news issues manipulated into pseudo-events namely the importance of the concert, tickets, concert location, the importance of the singer, the conflicts, the matters of security, weather, the postponement of the concert, the accusation of child abuse, the success of the concert and children charities concerned. However, it is found that the "Conflict" issue is mostly utilized by quality newspapers, meanwhile the "Importance of the Singer" is significantly presented by popular newspapers instead.

The emphasis is also on their presentation of pseudo-event concerning wordings of headlines and photography on front page. The size of pictures is often used to imply news value and to attract readers' attention. Long and medium shot pictures are mostly presented in the newspapers to approach the news readers as the observers or the participants in those events.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้ที่กรุณาให้คำปรึกษามาด้วยดีตลอด ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ และอาจารย์สุภาพร โทธีแก้ว กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยแต่ละท่านได้สละเวลาในการเสนอแนะ และให้ความคิดเห็นต่อผู้เขียนอย่างเต็มที่ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับความร่วมมืออย่างดีจากห้องสมุดสำนักพิมพ์สยามโพสต์ และสำนักพิมพ์มติชน ส่วนการสัมภาษณ์ต่อมวชนนั้น ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากบุคคลเหล่านั้นเป็นอย่างดี โดยมีรายนามในส่วนเอกสารอ้างอิงทุกท่าน นอกเหนือจากคำแนะนำที่ดี และความร่วมมือที่ได้รับดังกล่าวแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้เขียนได้รับนั้นก็คือ คำปล้ำใจจากเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณนงลักษณ์ พรอนงค์ และคุณบงกช วงษ์ไทย

และท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อรุ่นน้อง และต่อบุคคลที่สนใจ คำขมใจก็ตามผู้เขียนขอมอบให้แก่ครอบครัวที่อบอุ่นของผู้เขียน ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่ได้เคยศึกษา รวมทั้งสถาบันบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ เพื่อที่ผู้เขียนจะได้ใช้องค์ความรู้ที่ได้นี้ ในการก้าวไปสู่ความสำเร็จในภายภาคหน้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	4
วัตถุประสงค์	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ข้อสันนิษฐาน	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเรื่องเหตุการณ์เชิงลบ	8
แนวคิดเรื่องโครงสร้างข่าว	10
แนวคิดเรื่องการสื่อความหมายภาพ	20
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3. ระเบียบวิธีวิจัย	29
แหล่งข้อมูล	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหา	31
การนำเสนอข้อมูล	32
4. การวิเคราะห์รูปแบบเนื้อหา 'ข่าว' ที่มีลักษณะเป็น 'เหตุการณ์เทียม'	33
รูปแบบเนื้อหา 'ข่าว'	34
การวิเคราะห์คุณค่าข่าว	38
ช่วงก่อนการแสดงคอนเสิร์ต	42
ช่วงการแสดงคอนเสิร์ต	51
ช่วงหลังการแสดงคอนเสิร์ต	55
5. การวิเคราะห์ภาพข่าวหน้า 1	58
องค์ประกอบของภาพ	58
ช่วงก่อนการแสดงคอนเสิร์ต	58
ช่วงการแสดงคอนเสิร์ต	68
ช่วงหลังการแสดงคอนเสิร์ต	93
การตีความหมายภาพ	100
6. บทสรุป	108
อธิบายผลการศึกษา	108
ข้อเสนอแนะ	111
รายการอ้างอิง	113
ภาคผนวก	125
ประวัติของผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงการจำแนกรูปแบบเอกสารข่าวที่นำเสนอ กรณีไม่เกิดแจ็กสัน	35
ตารางที่ 4.2	แสดงการจำแนกรูปแบบเอกสารข่าวที่นำเสนอ กรณีไม่เกิด แจ็กสัน ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และประชาชนิยม	36
ตารางที่ 4.3	แสดงประเภทของการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และเชิงประชาชนนิยม ช่วงก่อนการแสดง (1 กรกฎาคม - 23 สิงหาคม 2536)	44
ตารางที่ 4.4	แสดงประเภทของการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และ เชิงประชาชนนิยม ช่วงการแสดง (24 สิงหาคม - 28 สิงหาคม 2536)	53
ตารางที่ 4.5	แสดงประเภทของการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และ เชิงประชาชนนิยม ช่วงหลังการแสดง (29 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2536)	56

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1.1	ภาพข่าวแสดงความยิ่งใหญ่ของการจัดแสดงคอนเสิร์ตฯ โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์บริษัทเทโรฯ	3
ภาพที่ 2.1	ตัวแบบแสดงแนวคิดการศึกษา ‘การวิเคราะห์การใช้ เหตุการณ์เทียบในข่าวการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้อง ไมเคิล แจ็กสัน 1993 ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์’	28
ภาพที่ 5.1	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘บัตร’	59
ภาพที่ 5.2	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘เวที’	60
ภาพที่ 5.3	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	61
ภาพที่ 5.4	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	62
ภาพที่ 5.5	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	63
ภาพที่ 5.6	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	64
ภาพที่ 5.7	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	65
ภาพที่ 5.8	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	66
ภาพที่ 5.9	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	67
ภาพที่ 5.10	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	69
ภาพที่ 5.11	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	70
ภาพที่ 5.12	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	71
ภาพที่ 5.13	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของงาน’	72
ภาพที่ 5.14	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	73
ภาพที่ 5.15	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	74
ภาพที่ 5.16	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำคัญของนักร้อง’	75
ภาพที่ 5.17	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำเร็จของงาน’	76
ภาพที่ 5.18	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำเร็จของงาน’	77
ภาพที่ 5.19	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความสำเร็จของงาน’	78
ภาพที่ 5.20	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘ความขัดแย้ง’	79
ภาพที่ 5.21	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง ‘การเลื่อนคอนเสิร์ต’	80

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 5.22	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'การเลื่อนคอนเสิร์ต'	81
ภาพที่ 5.23	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'การเลื่อนคอนเสิร์ต'	82
ภาพที่ 5.24	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'การเลื่อนคอนเสิร์ต'	83
ภาพที่ 5.25	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'การเลื่อนคอนเสิร์ต'	84
ภาพที่ 5.26	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'บัตร'	85
ภาพที่ 5.27	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของคอนเสิร์ต'	86
ภาพที่ 5.28	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำเร็จของงาน'	87
ภาพที่ 5.29	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	88
ภาพที่ 5.30	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	89
ภาพที่ 5.31	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำเร็จของงาน'	90
ภาพที่ 5.32	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	91
ภาพที่ 5.33	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	94
ภาพที่ 5.34	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ผลที่ได้จากการจัด'	95
ภาพที่ 5.35	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	96
ภาพที่ 5.36	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	97
ภาพที่ 5.37	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	98
ภาพที่ 5.38	แสดงประเด็นภาพข่าวเรื่อง 'ความสำคัญของนักร้อง'	99